מאותו רגע ב־1932, משך 10 שנים תמימות, היה אברהם שטרן לוחם מקצועי.

מזוודות כבדות מאד

המחתרת הארצישראלית היתה במידה רבה עניין של חובבים. היא לא תוכננה כארגון מהפכני, המתנגש עם השלטון לחיים או למות, אלא כארגון שמירה המקיים יחסים מוזרים עם המשטרה, לעתים נסבל על־ידה ולעתים נרדף. הסודיות היתה מסוקפקת, הנשק דל שבדלים, המטרה מטושטשת. מבחינה זו לא היה ההבדל אמיתי בין ההגנה "השמאלית" של אליהו גולומב, ו"הימנית" של תומי.

אברהם שטרן היה מן הרגע הראשון גורם זר באחוזה זו. הוא היה איש שנטה מטבעו להביא את הדברים לכלל מסקנתם הסופית, העקבית. הוא היה איש־מחתרת בהא הידיעה, בהרגשה, בתחושה.

לחימה מחתרתית אינה מתאימה ביותר לאופי המערב־אירופי, גם לא לאופי הצברי הפתוח. קרקע צמיחתה הרוחנית בפולין ובארצות־הבלקן, אין זה מקרה שכמעט כל מנהיגי המחתרות הלוחמות בארץ היו ילידי פולין, שספגו את הרומנטיקה של המחתרת בבית־הספר.

באחד הימים הופיע שטרן בפתח בית הוריו בסובלקי. להורים המופתעים שהתפלאו נוכח השינוי העצום בפני בנם, סיפר שבא להשתלם אצל פרופסור פולני ידוע לספרות יוונית. תפקידו האמיתי נתגלה לאחיו כמעט במקרה, כשאב־רהם ביקשו פעם לעזור לו בהורדת מזוודות למכונית. הן היו כבדות מאוד. תוכנן: נשק, אותו רכש שטרן, הוביל לרוב לבדו לארץ־ישראל.

היתה זאת פעולה שנעשתה בשקט מוחלט. איש לא הכיר את הצעיר הלבוש יפה מארץ־ישראל. בעולם של אסיפות ציוניות, פרסומת רעשנית ותקיעה בחצוצרות, לא הורגש הצעיר השקט בכלל. הוא התיחס לעולם זה בבוז אינסופי. כשרצה אחיו לנסוע לקונגרס רביזיוניסטי בוינה, שיכנע אותו אברהם להוביל במקום זה נשק לארץ־ישראל. "קונגרס הוא דבר חשוב, אך אם אתה יכול להעביר שלוש ערבע מזוודות עם נשק, זה יותר חשוב!"

"מרבד ארום כרחובות"

באותם הימים כתב את מרבית שירי המחתרת שלו. כמעט אי־אפשר להאמין שנכתבו על ידי האדם שרשם פעם מלים כה עדינות על נפשו המפרפרת. כמעט ואי־אפשר גם להאמין שנכתבו בתקופה זו של שלום ופרוספריטי, של ידידות אנגלית־ציונית, של חוסר כל מרירות ותכונת־קרב בישוב. בקיבוניותם אין להם כמעט דוגמה בשירי העמים. הם כבר הכילו ב־1932 את כל הקנאות המרה שציינה כעבור 15 שנה את לחי הנרדף על נפשו:

אחי, הידעת היכן יוולד המשיח?
בבית־האסורים ייוולד הוא, עלי הרצפה
שעליה הקיאה זונה ועשה את צרכיו הנבל,
השודד ורוצח זקן, שאנס אתו בתו הקטנה.
יקדמוהו ברכיים חמות של אמו הנגלות, שאנסוה
עדת ערבים מחברון, שכורי הדם והרצח
(זרמת הסוסים זרמתם ובשר חמורים בשרם)...

או:

נקביל פניו. יהי דמנו
מרבד אדום ברחובות,
ועל מרבד זה מזוזותינו
כשופנים הלבנות.

שנה אחרי כן נולד חיילים אלמונים, המגן הארגון שמיליו ומגינתו חוברו על ידו.

"אני מעבר לבריקדות!"

מאורעות 1936 היו האות לקרב האמיתי. מוסדות הישוב, בהשפעת חיים וייצמן, הכריזו על "הבלגה", כלומר על קו שביקש להעניש רק את הפורעים, אך לא לפגוע באוכלוסיה הערבית. ז'בוטינסקי הצטרף תחילה לדעה זו, הסיף אף הוא להבלגה. אך אחרי שנה שינה את דעתו, קרא לשבירת ההבלגה, מתוך דעה שרק במעשי תגמול ירכוש הישוב את הערכת האנגלים ואת תמיכתם.

"גדעון", תהומי וכל חברין, מנהיגי "ההגנה הלאומית", החליטו להתאחד עם "ההגנה השמאלית", לקבל על עצמם את מרות ההבלגה. הכל היו בטוחים כי שטרן, ידידו ומזכירו, יצטרף אליו. לתמהונם גילו כי למעשה עמד שטרן בראש הקבוצה המנוגדת.

"רבותי," אמר, "אני מעבר לבריקדה. הארגון צריך להיות גוף לוחם ועצמאי!" במלים אלה היה טמון כבר הגרעין לפילוג השני, שהוליד כעבור שלש שנים את לח"י.

כי הארגון החדש, הארגון הצבאי הלאומי בארץ־ישראל, היה אומנם יותר קיצוני ומוקפני מאשר ההגנה, אך כמותו ראה את עצמו רק כזרוע לוחמת של מרות פוליטית. בעוד שההגנה מצאה מרות זו בהסתדרות הציונית בהנהגת וייצמן, מצא אותה אצ"ל ב"הסתדרות הציונית החדשה" של ד"ר־טינסקי.

היחסים בין ז'בוטינסקי ושטרן לא היו ידידותיים ביותר. "ז'בו" היה אליל בעיני חסידיו, אך לא בעיני שטרן, שקרא לעצמי אלעזר בן־יאיר, על שם מפקד מסדה, נודע בקצור בשם יאיר. בכמה פגישות נכנס בקוצר־רוח לדברי המנהיג, דרש לשמוע מסקנות מעשיות. היתה זאת התנגשות של שני עולמות רוחניים.

אחרי שני נסיונות כלתי־מוצלחים, בחרה המפקדה של אצ"ל בדויד רזיאל (שקרא לעצמו בן־חנניה, או בקצור, בח) כמפקדה. למעשה לא היה אלא מעין יושב־ראש המפקדה.

1936: טכס הנשואין עם דוני

1938: שליח אצ"ל בפולין עם אשתו

1940: מ"מסדה"

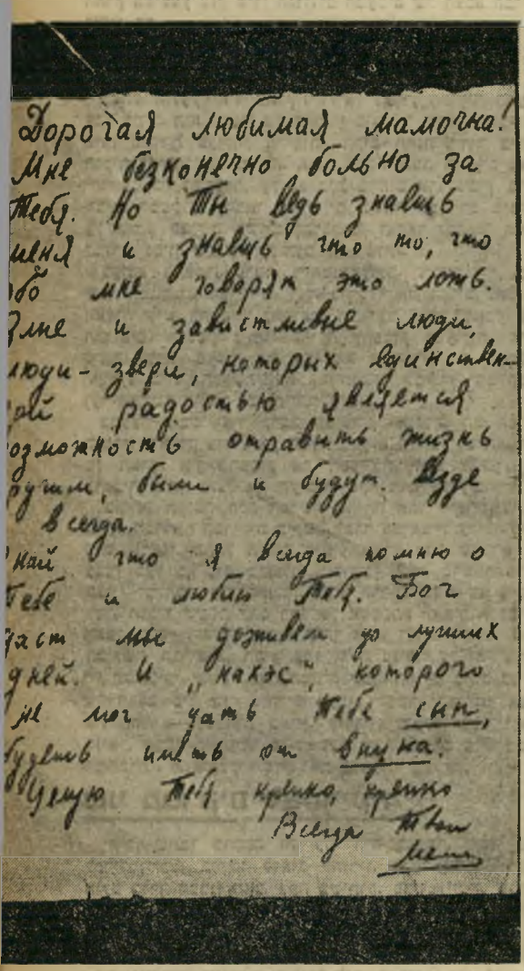

1942: מכתב אחרון לאמו לפני המוות